

LAUSUNTO
19.9.2003

23.09.2003
ad/1376/41/2001
04014:00/2001
dano

Oikeusministeriölle

Pyydettyinä lausuntona osakeyhtiölakityöryhmän (työryhmämietintö 2003:4) mietinnöstä Suomen Pankkiyhdistys esittää kunnioittavasti seuraavan.

Suomen Pankkiyhdistys pitää uuden osakeyhtiölain säätämistä tarpeellisena. Voimassa oleva laki on rakenteeltaan hajanainen. Työryhmän ehdottama uusi osakeyhtiölaki on huomattavasti nykyistä lakia johdonmukaisempi ja selkeämpi. Pankkiyhdistys pitää kannatettavana työryhmän lainsäädännön joustavuutta ja kilpailukyvyyn turvaamista koskevia lähtökohtia. Ehdotuksessa on myös nykyistä paremmin otettu huomioon erilaisten yhtiöiden toisistaan poikkeavat tarpeet.

Työryhmä on pääosin onnistunut hyvin toimeksiannossa asetettujen tavoitteiden toteuttamisessa. Joiltain osin joustavuuden lisääminen on kuitenkin omiaan hämärtämään yhtiön toimielinten välisiä toimivaltaroja sekä heikentämään perusteettomasti ulkoisten sidosryhmien, kuten velkojien asemaa. Erityisesti varojen jakoa sekä oman pääoman ja jakokelpoisten varojen määrittelyä koskeviin säännöksiin tulee vielä jatkovalmistelussa kiinnittää erityistä huomiota. Nykyistä sääntelyä on näiltä osin uudistettu syvälleikävästi ilman, että siinä olisi osoitettavissa merkittäviä epäkohtia. Nykyisten lähtökohtien muuttamiseen ei olekaan kaikilta osin esitetty riittäviä perusteluja. Ehdotukset voisivat toteutuessaan johtaa muun muassa rahoituksen saannin vaikeutumiseen.

Ehdotus rakentuu keskeisiltä osin yleislausekkeiden varaan. Yleislausekkeet tekevät sääntelystä joustavamman. Pankkiyhdistys kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että samalla ne voivat myös lisätä oikeudellista epävarmuutta. Yleislausekkeet eivät niiden tulkinnanvaraisuuden vuoksi aina käytännössä anna riittävää oikeusturvaa.

Suomen Pankkiyhdistys haluaa painottaa verolainsäädännön suurta merkitystä monien työryhmän ehdottamien muutosten käytännön toteuttamiskelpoisuudelle. Erityisesti yritysjärjestelyihin ehdotettujen muutosten käytännön merkitys on täysin riippuvainen siitä, että myös verolainsäädäntöön tehdään muutokset, jotka mahdollistavat uusien menettelyjen käyttöönoton. Osakeyhtiölain jatkovalmistelussa tulisi ottaa huomioon myös uudet IAS- tilinpäätösstandardit.

Osakeyhtiölakia uudistettaessa on myös olennaisen tärkeää, että lainsäädäntö on riittävän yhdenmukainen muiden EU -maiden, erityisesti pohjoismaiden, lainsäädännön kanssa.

1 luku

Osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

1:1 §

Soveltamisala

Pykälän 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan lakia sovellettaisiin ”Suomen lain mukaan rekisteröityyn osakeyhtiöön, jollei toisin säädetä.” Säännöksen toisen virkkeen mukaan lakia sovelletaan ”myös muissa laeissa säänneltyihin osakeyhtiöihin, jollei toisin säädetä.” Momentin muotoilu ei ole onnistunut.

2 luku

Perustaminen

2:4 §

Yhtiöjärjestyksen vähimmäisisältö

Pykälän toisen momentin mukaan yhtiö voi toimia kaikilla toimialoilla, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin säädetä. Pankkiyhdistys pitää lähtökohtaa, jonka mukaan yhtiön toimialaa ei ole välttämätöntä määritellä yhtiöjärjestyksessä, sinällään perusteltuna. Vaikka toimialan määrittelyllä voidaan nähdä olevan merkitystä erityisesti yhtiön johdon toimivallan laajuuden määrittelyssä, nykyisin yhtiöjärjestyksiin sisältyvien toimialamääritysten merkitys voi olla toimialamääritysten laajuuden vuoksi käytännössä esim. yhtiön johdon vastuun määrittelyn kannalta vähäinen.

2:13 §

Vastuu toimista ennen rekisteröintiä

Pykälän mukaan ennen rekisteröintiä tehdyistä toimista vastaavat toimista päättäneet ja ”tekijät”. Käsite ”tekijä” – on tarpeettoman väljä ja tulkinnanvarainen. Kohdalla tarkoitettaneen toimenpiteen osallistuneita ja siitä päättäneitä.

Pykälän 1 momentin 2 virkkeen mukaan vastuu ”voi” 11 §:n 1 momentin mukaisesti siirtyä yhtiölle rekisteröinnillä. Luvun 11.1 §:n mukaan vastuu siirtyy siinä mainituin edellytyksin yhtiölle.

2:15 §

Perustamisen raukeaminen

Yhtiön perustamisen raukeaminen tilanteessa, jossa sitä ei ilmoiteta määräajassa rekisteröitäväksi, todetaan sekä pykälän 1 momentissa että luvun 10 §:n 1 momentissa.

3 luku

Osakkeet

3:17 §

Luettelon julkisuus

Pykälän 2 momentin mukaan julkisessa osakeyhtiössä osakasluetteloiden julkisuutta rajoitettaisiin sellaisten osakkeenomistajien osalta, joilla on vähemmän kuin yksi tuhannesosa yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä. Pankkiyhdistys pitää ehdotusta perusteltuna. Mikäli osakkeenomistajan omistusosuus on pieni, omistus rinnastuu muuhun sijoitustoimintaan. Pieniin omistuksiin ei kytkeydy myöskään esim. markkinoiden läpinäkyvyyteen liittyvää intressiä omistusten julkistamiseen. Ehdotettu tuhannesosan raja on tästä näkökulmasta korkeahko. Tältä osin on huomattava, että osakasluettelot ovat Suomessa kansainvälisesti poikkeuksellisen laajasti julkisia.

5 luku

Yhtiökokous

5:2 §

Yhtiökokouksen toimivalta

Pykälän 1 momentin mukaan yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että yhtiökokous päättää toimitusjohtajan ja hallituksen yleistoimivaltaan kuuluvasta asiasta. Se, mitä asioita voidaan säännöksen perusteella siirtää yhtiökokouksen päätettäväksi, jää säännöksen perusteella epäselväksi. Säännöksessä tulisi selkeämmin määritellä ne rajat, joissa toimivaltaa voidaan siirtää. Ehdotetunkaltainen väljä toimivallan siirto ei ole omiaan vahvistamaan pyrkimystä vahvistaa hyvän omistajaohjauksen (corporate governance) edellytyksiä.

Pykälän 2 momentin mukaan yksimieliset osakkeenomistajat voivat yksittäistapauksessa omasta aloitteestaan tehdä päätöksen yhtiön hallintoon kuuluvassa asiassa. Säännös voi aiheuttaa käytännön ongelmia. Esimerkiksi päätösten asianmukaista ja riittävää valmistelua voi olla vaikea varmistaa.

5:21 §

Kokousasiakirjat, niiden nähtävänä pitäminen ja lähettäminen

Pykälän 1 momentin mukaan muun muassa hallituksen päätösehdotukset voidaan pitää nähtävillä yhtiön internet -sivuilla. Lakiin tulisi sisällyttää säännös, joka mahdollistaisi myös esim. pöytäkirjojen pitämisen nähtävillä internet -sivuilla. Internet tulisikin kattavasti rinnastaa perinteisiin julkistamismenettelyihin.

6 luku

Johto ja edustaminen

6:10 §

Hallituksen jäsenten valinta

Pykälän mukaan hallituksen jäsenet valitsee yhtiökokous. Ehdotuksen mukaan yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä, että vähemmän kuin puolet hallituksen jäsenistä valitaan muussa järjestyksessä. Koska hallintoneuvosto valvoo hallitusta, ei ole olemassa riittäviä perusteita estää nykyistä menettelyä, jossa hallintoneuvosto voi valita hallituksen.

6:23

Hallintoneuvoston tehtävät

Mahdollisuus kolmiportaiseen hallintomalliin (hallitus-hallintoneuvosto-yhtiökokous) on sinänsä perusteltua säilyttää. Ehdotuksen mukainen hallintoneuvoston tehtävän määrittely on kuitenkin liian epämääräinen. Ehdotuksen mukaan ”Hallintoneuvostolle voidaan antaa vain hallituksen yleistoimivaltaan kuuluvia tehtäviä ja tehtäviä, joita ei ole säädetty muille toimielimille. Hallintoneuvostolle ei voida antaa oikeutta edustaa yhtiötä”. Määrittely jättää epäselväksi, mitä tehtäviä hallintoneuvostolle voidaan siirtää. Valmistelussa tulisi harkita mahdollisuutta säilyttää nykyisenkaltaisen rajoitetumpi tehtävän rajausta. Hallintoneuvoston tehtävien tulee painottua valvontatehtäviin ja laissa erikseen määritettyihin päätöksiin.

Edustajan toimien sitovuus

6:31 §

Säännöksen 1) kohdan mukaan yhtiön edustajan yhtiön puolesta tekemä oikeustoimi ei sido yhtiötä, jos edustaja on toiminut vastoin laissa säädettyä kelpoisuuden rajoitusta. Pankkiyhdistys kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetun lain perustuessa monilta osin yleislausekkeisiin, esim. yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan toimivallan jaon määrittely saattaa olla käytännössä joissain tilanteissa vaikeaa.

Sekä asiakkaan että pankin oikeusturvan kannalta on keskeistä se, että osakeyhtiön edustajien tekemien oikeustoimien sitovuutta koskevat säännökset ovat selkeitä ja osapuolten ennustettavissa. Vakiintuneen pankkikäytännön mukaan pankit ovat esimerkiksi rahoituspäätöstä tehdessään tai avatessaan tiliä vaatineet yritysasiakkailta hallituksen pöytäkirjaotteen ja kaupparekisteriotteen, vaikka niiden vaatimiseen ei ole lakisääteistä velvollisuutta. Näiden otteiden vaatiminen ei kaikissa tilanteissa ole myöskään pankkien riskien hallinnan kannalta tarpeellista. Otteiden säännönmukaisesta vaatimisesta luopuminen ei ole kuitenkaan käytännön vakiintuneisuuden vuoksi oikeudellisesti ongelmaton.

Pankkiyhdistys esittää, että uudistuksen yhteydessä edustamista koskevia säännöksiä ja niiden perusteluita täsmennettäisiin muun muassa siten, että niistä kävisi ehdotet-

tua selvemmin ilmi, mitä niissä tarkoitetaan kelpoisuudella ja miten edustajan toimivalta määräytyy. Seuraamus, jonka mukaan edustajan yhtiön puolesta tekemä oikeustoimi ei sido yhtiötä, tulisi kytkeä lähinnä tilanteisiin, joissa toisen osapuolen on helppo havaita toimivallan ylitys esimerkiksi sen johdosta, että edustaja on toiminut vastoin yhtiöjärjestykseen sisältyvää toimialamääräystä. Edustuskelpoisuuteen liittyvien rajanveto-ongelmien vähentämiseksi lainsäädäntöön tulisi sisällyttää nimenomainen säännös siitä, että sopimuskumppanilla ei ole selonottovelvollisuutta toisen sopimuskumppanin sisäisen päätöksenteon oikeellisuudesta.

7 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

Tilintarkastajan valinta

7:2 §

Pykälän 2 momentin mukaan osakeyhtiössä on oltava tilintarkastaja, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Ehdotus, jonka mukaan tilintarkastajan valinta olisi luonnoksessa määritellyissä tilanteissa vapaaehtoista, ei ole ongelmaton. Yhtiön taloudellisen tilanteen arvioinnin kannalta tilintarkastuksella on suuri merkitys, joten yhtiöllä tulisi olla aina tilintarkastaja. Pankkiyhdistys ei pidä kuitenkaan nykyistä maallikko-tilintarkastusjärjestelmää toimivana. Myöskään vaatimus siitä, että kaikilla yhtiöillä olisi oltava aina auktorisoitu tilintarkastaja, ei ole jo olemassa olevien auktorisoitujen tilintarkastajien lukumäärä huomioon ottaen, toimiva. Yhden vaihtoehdon voisi tarjota nykyisten hyväksytyn tilintarkastajan valitsemisvelvoitetta koskevien rajojen huomattava alentaminen.

Pankkiyhdistys kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetunkaltainen järjestelmä, jossa velvollisuus valita tilintarkastaja sidotaan tiettyihin yritystä koskeviin tunnuslukuihin, voi aiheuttaa käytännön ongelmia. Se, onko yrityksellä lainkaan tilintarkastaja, voisi yrityksen taloudellisen kehityksen perusteella vaihdella vuosittain. Esim. taloudellisen tilanteen heiketessä yhtiö voisi vapautua velvollisuudesta valita tilintarkastaja.

8 luku

Oma pääoma ja tilinpäätös

8:1 §

Oma pääoma

Mietinnössä ehdotetaan luovuttavaksi voimassa olevaan lakiin sisältyvästä jaottelusta sidottuun ja vapaaseen pääomaan. Ehdotuksen mukaan yhtiön oma pääoma jakautuisi taseessa osakepääomaan ja vapaaseen omaan pääomaan.

Nykyisestä jaottelusta luopumiselle ei ole esitetty riittäviä perusteluita. Esim. nykyinen arvokorotusrahaston käyttöä koskeva 12:3b §:ää vastaava säännös tulisi edelleen

sisällyttää lainsäädäntöön. Erityisen ongelmallinen jaottelusta luopuminen on 12 luvussa ehdotettujen varojen jakamista koskevien säännösten johdosta.

8:12 §

Konserni

Konsernimäärittelyn sisällyttäminen irrallisena omaa pääomaa ja tilinpäätöstä koskevaan lukuun voi olla lain käyttäjäkunnan näkökulmasta hankalaa.

9 Luku

Osakeanti

Luvussa käsitellään pääasiassa uusien osakkeiden liikkeeseenlaskua. Ehdotetun 9:1 §:n 1 momentin mukaan luku koskisi kuitenkin myös omien osakkeiden luovuttamista. Omien osakkeiden luovuttaminen ja varsinaiset osakeannit eivät esim. arvopaperimarkkinalain näkökulmasta vastaa kuitenkaan oikeudellisesti toisiaan. Osakeannissa osakkeiden arvo muuttuu. Sen sijaan luovutettaessa omia osakkeita osakkeiden arvo säilyy lähtökohtaisesti muuttumattomana. Koska kaikki lukuun sisältyvät säännökset eivät suoraan sovellu omien osakkeiden luovuttamiseen, osakeannit ja omien osakkeiden luovuttaminen olisi syytä erottaa ehdotettua selkeämmin toisistaan. Luvun otsikkoa voisi täydentää kuulumaan ”Osakeanti ja omien osakkeiden luovuttaminen”.

9:2 §

Päätöksenteko

Ehdotus, jonka mukaan julkisessa osakeyhtiössä osakeantivaltuus voi olla voimassa enintään viisi vuotta päätöksenteosta, on valtuutuksen pituuden johdosta omiaan hämärtämään eri toimielinten tehtävänjaon selkiyttää. Se ei ole myöskään osakkeenomistajan oikeusturvan näkökulmasta onnistunut. Määräaikaa tulisi huomattavasti lyhentää.

9:3 §

Etuoikeus osakkeisiin

Säännöksen 2 momentin perusteluiden mukaan ehdotus poikkeaa voimassa olevan lain säännöksistä siinä, että maksullisessa etuoikeusannissa ei sovelleta osakkeenomistajien toissijasta merkintäoikeutta tilanteessa, jossa yhtiössä on kaksi tai useampia osakelajeja. Lain perustelut ovat tältä osin jossain määrin tulkinnanvaraiset. Lakiehdotuksen perusteluissa mainitaan myös, että yhdenvertaisuusperiaate saattaa edellyttää, että osakkeet tarjotaan toissijaisesti merkittäväksi etuoikeutetuille osakkeenomistajille. Lisäksi mainitaan, että tästä voidaan poiketa esim. jos jäljellä jäävien osakkeiden määrä on vähäinen ja osakkeenomistajien määrää on suuri. Perusteluiden lähtökohta voi käytännössä aiheuttaa ongelmia. Osakeannista päätettäessä, yhtiöllä ei ole tietoa annin lopputuloksesta ja annin loppuvaiheessa on liian myöhäistä päättää toissijaisesta merkinnästä.

9:12 §

Periminen ja seuraamukset

Pykälän 1 momentin mukaan hallituksen on viipymättä perittävä erääntynyttä merkintähintaa. Säännöksen muotoilu ei ole yksiselitteinen. Säännöksellä ei liene ollut tarkoitus asettaa velvoitetta periä merkintähintaa, vaan sillä on ilmeisesti tarkoitettu asettaa vain velvoite toimia viivytyksettä, mikäli perintätoimiin ryhdytään.

Pykälän toisen momentin mukaan se, jonka oikeus osakkeeseen on todettu menetyksi, on velvollinen suorittamaan mahdollisten perimäkulujen lisäksi korvauksena kolmasosan osakkeen hinnasta. Velvollisuus maksaa perimäkulujen lisäksi korvauksena kolmasosa osakkeen hinnasta on yleisenä sääntönä kohtuuton osakkeen omistajan kohtaan. Merkintähinnan maksamatta jättämisestä ei kaikissa tilanteissa aiheudu yhtiölle huomattavia kustannuksia. Korvauksen määrän tulisi olla enintään kolmasosa osakkeen hinnasta.

9:15 §

Yhtiön hallussa olevien osakkeiden luovuttaminen

Pykälän mukaan osaketta ei saa luovuttaa, ennen kuin luovutus on täysin maksettu. Pankkiyhdistys kiinnittää huomiota siihen, että pörssikaupassa luovutus tapahtuu maksua vastaan. Säännöksen jatkovalmistelussa tulisikin ottaa huomioon pörssikaupan tekninen toteutustapa.

10 Luku**Optio-oikeudet**

10:2 §

Päätöksenteko

Säännöksen toisen momentin mukaan yhtiökokouksen optio-oikeuksien nojalla merkittävien osakkeita koskeva valtuutus voi olla julkisessa osakeyhtiössä voimassa enintään viisi vuotta. Yhtiön toimintaa ei voida luotettavasti arvioida viideksi vuodeksi eteenpäin. Viiden vuoden valtuutusaika onkin perusteettoman pitkä. Määräaika tulisi lyhentää enintään kolmeen vuoteen.

10:4 §

Päätöksen tai valtuutuksen rekisteröinti

Pykälän 2 momentin mukaan yhtiö voi tehdä rekisteri-ilmoituksen, jos optio-oikeuksien nojalla merkittävien osakkeiden määrä vähenee tai osakkeiden merkintäaika lyhenee. Ehdotettu ilmoituksen vapaaehtoisuus heikentäisi rekisterin luotettavuutta.

13 luku

Varojen jakaminen

13:1 §

Varojen jakotavat

Työryhmä ehdottaa nykyisten vapaan oman pääoman jakamiseen liittyvien rajoitusten poistamista. Voimassa olevien varojen jakoa koskevien säännösten ehdotetunkaltaiseen muuttamiseen ei ole tarvetta. Ehdotettu laaja mahdollisuus vapaan pääoman jakamiseen voisi merkittävästi vaarantaa esim. velkojien asemaa.

Työryhmä ehdottaa muun muassa, että vapaata omaa pääomaa voitaisiin kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella jakaa vapaasti. Ehdotus mahdollistaisi ilmeisesti myös laskennallisten erien kuten arvonkorotusrahastojen jakamisen. Pankkiyhdistys ei pidä ehdotusta perusteltuna. Ehdotus voisi merkittävästi heikentää yhtiön toiminnan vakautta sekä ulkopuolisten sidosryhmien, kuten velkojien asemaa.

Pankkiyhdistys kiinnittää huomiota siihen, että lakiluonnoksessa tarkoitettun laittoman jaon määrittely ei ole selkeä. Pykälän 1 momentissa luetellaan lailliset varojen jakotavat. Pykälän 2 momentin mukaan vapaata pääomaa voidaan kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella jakaa muullakin tavalla. Pykälän 3 momentin mukaan laitonta varojen jakoa ovat kaikki muut liiketapahtumat, jotka vähentävät yhtiön varoja tai lisäävät sen velkoja. Luvun 1 §:n perusteella laittoman varojen jaon edellytyksistä voi saada väärän kuvan, sillä laitton varojen jako on luvun 2 §:ssä lisäksi sidottu maksukyvyttömyysuhkaan.

Ehdotuksessa esitetään luovuttavaksi nykyisestä lähipiirilainojen kiellosta. Mikäli lähipiiriluoat kieltävää säännöstä ei sisällytetä lakiin, tältä osin voisi olla perusteltua omaksua osakeyhtiölaissa osuuskuntalain mukainen menettely, jonka mukaan lähipiirilainat on ilmoitettava liitetiedoissa.

Pankkiyhdistys kiinnittää huomiota siihen, että ehdotettun laittoman varojen jaon määrittelyn johdosta ns. lähipiirilainoja voitaisiin pitää laittomana varojen jakona myös esimerkiksi tilanteessa, jossa tytäryhtiö antaa emoyhtiölle tai sisaryhtiölle lainan tai takauksen tai muun sitoumuksen. Lainalle tai sitoumukselle ei ole sen antavan yhtiön näkökulmasta osoitettavissa näissä tilanteissa liiketaloudellista perustetta. Konsernin sisäiset lainat ja sitoumukset voivat kuitenkin olla kokonaisuutena konsernin ja siihen kuuluvien yhtiöiden kokonaisedun mukaisia. Sisäisillä lainoilla ja sitoumuksilla voi olla huomattava merkitys esimerkiksi konserniin kuuluvia yrityksiä koskevissa rahoitusjärjestelyissä. Laissa tulisivatkin nimenomaisesti mahdollistaa konsernisisäiset lähipiirisitoumukset. Nykyistä sääntelyä tulisi lisäksi tarkentaa siten, että siitä kävisi yksiselitteisesti ilmi, että sääntelyä voitaisiin soveltaa myös suomalaisen tytäryhtiön ulkomaiseen sisaryhtiöön ja näiden keskinäisiin väleihin.

Lakiluonnokseen ei sisälly nykyiseen lainsäädäntöön sisältyvää rajoitetta, jonka mukaan yhtiökokous ei saa jakaa enempää varoja kuin hallitus on esittänyt. Varojen jako, johon ei liity riittävää jaon vaikutusten ennakolta tapahtuvaa arviointia, voi esimerkiksi vaikeuttaa yrityksen rahoitusasemaa. Tältä osin on huomattava, että va-

roja jaettaessa on lain 13:2 §:n mukaan myös arvioitava varojen jaon vaikutus yhtiön maksukykyisyydelle. Varojen jaon enimmäismäärä tulisikin edelleen sitoa yhtiön hallituksen esitykseen.

13:2 §

Maksukykyyn säilyttäminen

Lakiehdotuksessa on luovuttu selkeistä varojen jaolle asetetuista rajoista. Varoja ei saisi ehdotuksen mukaan jakaa, ”jos jakamisen seurauksena yhtiötä uhkaisi maksukyvyttömyys”. Maksukykyisyyteen sidottu laittoman varojen jaon määrittely on sinänsä perusteltu, mutta kriteerin tulisi olla huomattavasti ehdotettua täsmällisempi. Ehdotetussa muodossaan lakiluonnos mahdollistaisi yhtäältä velkojien aseman vaarantavan varojen jaon ja toisaalta aiheuttaisi merkittävää oikeudellista epävarmuutta päätettäessä epävarmoissa taloudellisissa oloista varojen jaosta. Laittoman varojen jakamisen määrittelyn kannalta ei ole riittävää lakiehdotuksen perusteluihin sisältyvä kannanotto, jonka mukaan uhkaavan maksukyvyttömyyden tarkka sisältö tulee määräytymään oikeuskäytännössä.

Lakiehdotuksen perusteluiden mukainen lausuma, jonka mukaan pelkästään se, että yhtiöstä tulee maksukyvytön suhteellisen lyhyessä ajassa, ei sinänsä kerro säännöksen rikkomisesta, ei ole täysin onnistunut. Yhtiön ajautuminen suhteellisen lyhyessä ajassa maksukyvyttömäksi, on usein lähtökohtaisesti sinällään merkki laittomasta varojen jaosta.

13:7 §

Päätöksenteko

Pykälän toisen momentin mukaan yhtiökokous voi päättää valtuuttaa hallituksen päättämään vapaan oman pääoman jakamisesta. Valtuutus on voimassa enintään seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen alkuun asti. Tarve hallitukselle annettavaan valtuutukseen jää epäselväksi.

16 luku

Sulautuminen

Pankkiyhdistys kiinnittää huomiota siihen, että sulautumisprosessin kokonaisuus (sulautumissuunnitelma – kirjallinen ilmoitus velkojille – sulautussuunnitelman rekisteröinti – sulautumisen täytäntöönpano) voisi ilmetä selkeämmin luvusta.

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

16:4 §

Riippumattoman asiantuntijan rooli ja merkitys suhteessa yhtiön tilintarkastajiin jäävät ehdotetussa muodossaan nykyisen lainsäädännön tapaan epäselväksi.

Sulautumisen täytäntöönpano

16:15 §

Säännöksen 2 momentin 1 kohdan mukaan sulautumisilmoitukseen on liitettävä kun-kin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuu-tus siitä, että sulautumisvastiketta *annettaessa* ja osakepääoman korotuksessa on noudatettu osakeyhtiönlain säännöksiä. Ilmoitusta jätettäessä sulautumisvastiketta ei ole vielä annettu. Sana *annettaessa* tulisikin korvata sanalla määritettäessä.

Lopputilitys

16:18 §

Säännöksen 2 momentin mukaan tilintarkastuskertomuksen saatuaan hallituksen on viivytyksettä kutsuttava osakkeenomistajat yhtiökokoukseen vahvistamaan lopputili-tys. Yhtiöllä ei ole enää lainkohdassa tarkoitettussa vaiheessa yhtiökokousta, vaan asiasta päätetään osakkeenomistajien kokouksessa.

20 luku

Yhtiön purkaminen

Yhtiön varojen vähentyminen

20:25 §

Ehdotukseen ei ole sisällytetty nykyisenkaltaista säännöstä, joka velvoittaa yhtiön asettamaan itsensä selvitystilaan. Ehdotettuun sääntelyyn liittyy merkittäviä uhkia yhtiön ulkoisten sidosryhmien kannalta. Selkeä raja, joka velvoittaa ryhtymään toi-menpiteisiin, on muun muassa omiaan korostamaan yhtiön johdon vastuuta ryhtyä toimenpiteisiin yhtiön tilan parantamiseksi. Pankkiyhdistys ei näe tarvetta nykyisen sääntelyn muuttamiseen. Nykyinen säännös on sidosryhmien, kuten velkojien ja ve-ronsaajan näkökulmasta, toimivampi.

22 luku

Vahingonkorvaus

Johdon vahingonkorvausvelvollisuus

22:1 §

Säännöksessä ehdotetaan johdon vahingonkorvausvastuuseen sovellettavaksi kään-nettyä todistustaakkaa. Muutos ei ole perusteltu. Se voisi johtaa yhtiötä koskevien riitojen perusteettomaan lisääntymiseen. Käännettyä todistustaakkaa voitaisiin kui-tenkin soveltaa lähipiirin hyväksi tehdyillä toimilla aiheutettuihin vahinkoihin. Lähi-piirin hyväksi tehdyt toimet ovat yhtiön näkökulmasta poikkeuksellisia, jolloin niihin on myös perusteltua soveltaa käännettyä todistustaakkaa.

Säännöksessä käytetty ”läheisen” käsite ei ole yleisen kielenkäytön näkökulmasta onnistunut. Käsitettä tulisikin täsmentää.

Osakkeenomistajan ja hallituksen puheenjohtajan vahingonkorvausvastuut

22:2 ja 3: t §

Yhtiökokouksen puheenjohtajalle ja osakkeenomistajalle asetetun erityisen vahingonkorvausvastuun tarpeellisuutta tulisi vielä harkita. Puheenjohtajaa koskeva erityinen vahingonkorvausvastuu voi vaikeuttaa puheenjohtajan saamista yhtiökokoukselle.

Kanneoikeuden vanhentuminen

22:9 §

Säännöksen mukaan lain mukainen kanne on nostettava viidessä vuodessa. Ehdotettu viiden vuoden kanteennostoaika on perusteettoman pitkä. Aika tulisikin lyhentää enintään kolmeen vuoteen.

SUOMEN PANKKIYHDISTYS

Markus Fogelholm
toimitusjohtaja

Erkki Kontkanen
johtaja